

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Joy and sorrow in early Muslim Egypt : Arabic papyrus letters, text and content

Younes, K.M.M.

Citation

Younes, K. M. M. (2013, August 27). *Joy and sorrow in early Muslim Egypt : Arabic papyrus letters, text and content*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/21541>

Version: Corrected Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/21541>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/21541> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Younes, Khaled Mohamed Mahmoud

Title: Joy and sorrow in early Muslim Egypt : Arabic papyrus letters, text and content

Issue Date: 2013-08-27

Nederlandse samenvatting

Mensen in vroeg-islamitisch Egypte, net als mensen elders in deze periode, hadden goede en slechte ervaringen, kenden leuke en vervelende tijden, hadden te lijden onder ziektes en depressies en ontsnapten niet aan de dood. In wat zij schreven drukten zij hun gevoelens uit, hun zorgen en hun hoop, en hoe zij de lotsbeschikkingen ervaarden. Het onderzoek in dit proefschrift poogt de sociale en emotionele aspecten van persoonlijke brieven te bestuderen in de hoop aan te tonen hoe mensen in de eerste eeuwen van de islam hun plezier en verdriet uitte, hoe zij in wat zij schreven reageerden op tegenspoed, wat hen kon interesseren en wat hen boos maakte, waarover zij zich opwonden en waarin zij geloofden. Dit proefschrift presenteert drieënveertig uitgaves van brieven relevant voor de studie van emoties. Daarnaast wordt op basis van nagenoeg alle uitgegeven persoonlijke en handelsbrieven die op papyrus en in het Arabisch geschreven zijn en dateren uit de eerste vier eeuwen van de islamitische overheersing in Egypte (1e-4e/7e-10e eeuw), maar met de nadruk op de eerste twee eeuwen, de uiting van emoties bestudeerd. Deze studie maakt ook gebruik van enkele documenten die nog niet uitgegeven zijn.

Naast een introductie en een conclusie bestaat dit proefschrift uit twee hoofddelen. Het eerste deel bestaat uit twee hoofdstukken die een historische analyse van de inhoud van de brieven bieden. Het tweede deel presenteert de uitgaves van de brieven. Hoofdstuk 1 bestudeert de praktische zaken omtrent het schrijven van brieven in vroeg-islamitisch Egypte. Dit hoofdstuk toont hoezeer de vroege, Arabische bewoners van Egypte belang hadden bij het schrijven van brieven om de korte en lange afstanden die hen scheidden te overbruggen en om goed handel te kunnen drijven. Dit hoofdstuk beargumenteert dat het schrijven van brieven een zeer veelvoorkomend gebruik was binnen de Arabische gemeenschap van vroeg-islamitisch Egypte, in het bijzonder vanaf de late-2e/8e eeuw, in zoverre dat men dagelijks brieven schreef. Dit hoofdstuk geeft ook nieuwe inzichten in de manier waarop brieven werden geschreven in vroeg-islamitisch en middeleeuws Egypte. Het toont hoe schrijfstijlen geleidelijk veranderden en brieven van een bepaalde periode erg van brieven uit een andere periode verschilden.

Hoofdstuk 2 tracht de sociale en emotionele aspecten van persoonlijke brieven te bestuderen. Uit de studie komt een aantal onderwerpen veelvuldig naar voren als redenen voor plezier en verdriet. Vier van de onderwerpen bestudeerd in dit hoofdstuk zijn altijd aanwezig: relaties binnen de familie, feesten en festiviteiten, ziekte en de dood. Dit hoofdstuk laat de brieven spreken, zij staan centraal in de discussie. De studie resulteert in verschillende bruikbare analyses voor niet alleen de geschiedenis van emoties maar ook voor de geschiedenis van vroeg-islamitisch Egypte.

Het hoofdstuk begint met de samenstelling van families, relaties in de familie en de emoties en verhalen die hieruit voortkomen. De brieven tonen aan dat de islamitische gemeenschap in Egypte georganiseerd was rond kleine en grote families en, buiten de familiekring, in kleine en grote, complexe netwerken van vrienden en handelspartners die soms de landsgrenzen overschreden. Deze relaties waren soms gebaseerd op sterke emoties en gevoelens van genegenheid. De brieven geven veel informatie over relaties binnen de

familie en over de zeer persoonlijke gevoelens tussen echtgenoten, ouders en kinderen, broers en zussen. Ook laten zij gevoelens van verantwoordelijkheid zien en hoezeer kinderen, vrouwen en andere mannelijke en vrouwelijk familieleden aanspraak doen op het hoofd van de familie.

De in dit proefschrift bestudeerde handelsbrieven suggereren dat handelspartners aan elkaar gebonden waren door zowel sociale als emotionele banden. Naast bloedverwantschap en de sociale en financiële relaties die de Arabisch-islamitische gemeenschap van vroeg-islamitisch Egypte bijeen hield, blijken religieuze (islamitische) banden emotioneel belangrijk en affectief. De brieven tonen ook dat termen van verwantschap als 'broer' en 'zus' veelvuldig gebruikt werden op een niet-letterlijke manier die verschilt van hun lexicale betekenis.

Wat vertellen de brieven over hoe men zichzelf presenteerde en over hoe men omging met emoties gedurende feesten en festiviteiten, in antwoord op ziekte, of wanneer een bekende overleed? Wat betreft feesten en festiviteiten tonen de brieven duidelijk het belang van de emotionele dimensies van gebed en het bestaan van een gelijkgestemde gemeenschap van gelovigen en pelgrims. Zij laten ook zien hoe gevoelens uitgedrukt, ontwikkeld en gebruikt werden tijdens zulke omstandigheden. Verwijzingen naar ziekte in papyri, echter, tonen een gemeenschap die zeer bezorgd is over zijn eigen gezondheid en altijd bang is voor ziektes, een gebrek aan medicijnen en de dood.

De in dit proefschrift gepresenteerde, goede en nauwkeurige bestudering van brieven met betrekking tot de dood vergroot onze kennis van de bekendmaking van en kennisname met iemands overlijden en hoe er in vroeg-islamitisch Egypte met iemands overlijden werd omgegaan. De brieven tonen dat een overlijden diep verdriet en leed binnen de familie teweeg bracht. Het overlijden van een mannelijk familielid bezorgde in het bijzonder vrouwen naast verdriet ook onzekerheid omdat zij niet alleen emotioneel met hem verbonden waren maar ook financieel van hem afhankelijk waren.

Ten slotte, alhoewel dit proefschrift slechts de meest direct zichtbare informatie verzegeld in de originele, Arabische persoonlijke en handelsbrieven die geschreven zijn op papyrus behandelt, toont het de grote waarde van de brieven als bronnen voor de sociale, culturele en economische geschiedenis van vroeg-islamitisch Egypte (1e-4e/7e-10e eeuw). Zoals in dit proefschrift beargumenteerd drongen correspondenties bijna overal door in nagenoeg alle lagen van de maatschappij. Zij geven daarom een duidelijk beeld *from below*. Dit proefschrift moet gezien worden als een zeer gewenste stap vooruit in de bestudering van de inhoud van brieven. Een logische volgende stap zou een comparatieve studie van Griekse, Koptische en Arabische teksten zijn om zo de verassende, unieke eigenschappen van de vroeg-Arabisch-islamitische maatschappij van Egypte en de impact die de Arabische verovering had op de diverse bestaande culturen te begrijpen.